

# DĚLOSTŘELECKÉ ROZHLEDY

Redaktor: Podplukovník gšt. Josef Churavý.

Major gšt. Bedřich Beneš:

## Mohutné, včasné a stálé palby přímé podpory.

Moto: Ať je každý voják odhodlán vrhnout se bezbranný proti střelejícím nepřátelským kulometům, ale ať žádný velitel toho nevyžaduje!

Arm. gen. Vojcechovský.

Mají-li palby přímé podpory na bojišti splnit svůj úkol, musí být mohutné, včasné a stálé.

Nejdůležitější je podmínka mohutnosti, neboť dává každému boji kalkulační podklad úspěšného provedení. Nejnižší hranice, kdy je ještě podmínka mohutnosti všeobecně splněna, je dvojice prapor — lehký dělostřelecký oddíl, jestliže prapor bojuje na frontě předepsané našimi předpisy pro jednotlivé druhy boje.

Stálosti nebo také nepřetržitosti palby přímé podpory je dosaženo, má-li taktická jednotka pěchoty stále během boje přidělenou určitou část dělostřelectva, t. j. má-li stále její palby k dispozici, bez služebnosti dodat také dělové palby sousední taktické jednotce pěchoty, která nemá vůbec dělostřelecké podpory. Přidělit jednotkám pěchoty podle daných úkolů s t á l é prostředky dělostřelectva, je podmínkou úspěchu.

Včasnosti paleb přímé podpory je dosaženo, jestliže se dělostřelectvo včasné a rychle přizpůsobí vývoji událostí na bojišti, a to buď přizpůsobením rozvrhu paleb vypracovaného předem nebo jeho úplnou změnou.

Včasnost je zajištěna se strany dělostřelectva dobrými pozorovateli, z kterých možno snadno a dobře sledovat vývoj boje a spojením s pěchotou, zajišťujícím rychlé dodávání žádostí pěchoty o palby (styčné hlídky). Na bojišti bude včasnost paleb přímé podpory zajištěna nejlépe, bude-li palba přizpůsobena boji nejnižší taktické jednotky pěchoty, t. j. praporu. Proto by bylo žádoucí mít mimo styčné orgány u velitelů praporů dělostřelecké důstojníky pozorovatele, kteří by mohli řídit palbu podle okamžité potřeby praporu. Prakticky by to znamenalo mít dva sledy střelejících orgánů: 1. sled předsunutý na úroveň velitelů praporů (ti jsou na př. ve Francii spojeni s oddílem nebo bateriemi radiotelefonem) a 2. sled více vzadu, spojený s oddílem a bateriemi telefonním drátem.

Ideál mohutnosti, včasnosti a stálosti není možno vždy a všude splnit. Vybavíme-li dělostřelectvem přímé podpory dobře pěchotu na rozhodujících směrech, bude nutno spokojit se na směrech pomocných dělostřelectvem slabším. Tak nastanou případy, kdy jedním oddílem bude nutno podporovat dva nebo i více praporů.

Na druhé straně vzhledem k vzrůstajícímu množství rychlých prostředků pracujících v prospěch pěchoty lze očekávat, že vývoj událostí bude poměrně rychlejší, což bude mít vliv především na palby přímé podpory tak, že její palby musí být rychlé a zejména včasné.

Jak tedy konat palby přímé podpory, abychom se přiblížili podmínce mohutnosti, včasnosti a stálosti paleb přímé podpory, jde-li o podporu na př. dvou praporů jedním dělostřeleckým oddílem?

Předem vylučme případ, že jde o boj, kde není potřeba dělostřelectva. Podle P-I-2, čl. 441 to bude tehdy, je-li pěchota před slabším, nepřipraveným anebo poraženým nepřítelem, je-li mlha nebo dešť, nedovolující dobře podporu dělostřelectvem a za boje v noci. Vylučme také případ, kdy podporu dělostřeleckou potřebuje jen jeden z obou praporů, t. j. kdyby jeden z obou praporů útočil v lese nebo pokrytém terénu, kde dělostřelectvo nemůže následovat postupující pěchotu a kde se může osvědčit nejvýše pěchotní dělostřelectvo doprovodné.

Abychom došli k řešení, bude nejlépe hledat všechna možná řešení a jednotlivá ohodnotit:

A. Situace vyžaduje, aby oba prapory útočily současně.

Možná řešení:

1. Palby centralisovaného oddílu věnovat praporům v pořadí důležitosti.

2. Rozdělit palby dělostřeleckého oddílu, t. j. většinu paleb věnovat důležitějšímu praporu, při čemž velitel oddílu má možnost soustředit celý oddíl, kdykoliv a do kteréhokoli místa v pásmu obou praporů.

3. Rozdělit oddíl a podříditi větší část oddílu (2 baterie) důležitějšímu praporu, menší části druhému praporu.

Poznámka: Jako další řešení možno uvést případ, kdy si velitel pěšího pluku a velitel dělostřeleckého oddílu ponechají palby celého oddílu a rozhodnou až podle situace. Poněvadž se mohou rozhodnout buď podle způsobu 1. nebo 2., je zahrnut také tento případ v uvedených řešeních.

B. Situace dovoluje, aby prapory útočily postupně (dílčí útoky).

V tomto případě, kdy jeden prapor útočí a druhý zatím neútočí, věnujeme palby celého oddílu postupně útočícímu praporu.

Ohodnocení jednotlivých způsobů.

A) 1. Palby centralisovaného oddílu věnovat praporům v pořadí důležitosti:

V tomto případě ohodnotí velitel oddílu, který prapor má důležitější úkol, a navrhne veliteli pěšího pluku, že bude podporovat důležitější prapor celým oddílem v I. pořadí a druhý prapor celým oddílem v II. pořadí.

S hlediska dělostřeleckého: Tento případ může nastat, lze-li pásmo obou praporů celkem dobře pozorovat z pozorovatelný velitele oddílu. Oddíl dostane za hlavní pásmo působnosti pásmo důležitějšího praporu, za vedlejší pásmo působnosti pásmo druhého praporu. Větší část styčné hlídky je u důležitějšího praporu, menší je u druhého praporu.

S hlediska pěchoty: Požadavky paleb obou praporů jsou plněny tak, že se nejprve plní požadavky důležitějšího praporu. Prakticky, je-li v pásmu důležitějšího praporu během útoku (obranu) stále tolik cílů, že všechny 3 baterie oddílu jsou jimi stále zaměstnány, nastane zřídka kdy případ, že oddíl bude moci věnovat palby také praporu druhému. Proto druhý prapor umlčuje nepřítele svými zbraněmi. A poněvadž se účinek

těchto zbraní nedá srovnat s účinkem dělostřelectva, lze očekávat, že prapor zůstane v útoku pozadu a v obraně bude nepřítelem dříve zdolán, při čemž bude mít značné ztráty.

A) 2. Rozdělíme palby oddílů: většina paleb bude věnována důležitějšímu praporu, při čemž velitel oddílu má možnost soustředit celý oddíl do kteréhokoliv místa obou praporů (rozdělení palby s možností centralisace).

S hlediska dělostřeleckého: Oddíl zůstává centralisován, jen palby se dočasně rozdělují. Většina oddílu (2 baterie) střílí pod řízením velitele oddílu do pásma důležitějšího praporu, menší část, t. j. 1 baterie, do pásma druhého praporu pod řízením velitele baterie (nejzkušenějšího) do té doby, než nastane nutnost, aby velitel oddílu soustředil celý oddíl na kterékoli místo v pásmu obou praporů. Za tím účelem jsou pozorovatelé a styčná hlídka rozdělena jako v případě za 1.

Aby byla zajištěna podpora i tehdy, když je telefonní spojení přerušeno, možno rozdělit bateriím pásma takto:

a) 2 bateriím hlavní pásmo důležitějšího praporu, 1 baterii hlavní pásmo druhého praporu nebo

b) po jedné baterii do pásma každého praporu a třetí baterii do pásma obou praporů v 1. pořadí pro důležitější prapor.

Vedlejším pásmem baterií bude ostatní část pásma, do něhož má oddíl působit, aby velitel oddílu mohl, kdykoliv a kdekoli to situace bude vyžadovat, soustředit palbu celého oddílu.

S hlediska pěchoty: Tento způsob zajišťuje oběma praporům včasnost a stálost paleb přímé podpory, a to tím, že každý prapor může dostat stále a včas palbu buď podle pozorování dělostřelectva nebo na žádost velitele praporu, u důležitějšího praporu prostřednictvím velitele oddílu, u druhého rovněž tak nebo přímo od baterie, bude-li mít s ní přímé spojení.

Tento způsob zdá se pro pěchotu přijatelnější než způsob 1.

A) 3. Rozdělení oddílu a podřízení větší části (2 baterií) důležitějšímu praporu a menší části (1 baterie) druhému praporu.

Tento způsob znamená rozdělení oddílu a v praxi by k němu došlo jen tehdy, kdyby oba prapory bojovaly v různých terénních částech úplně oddělených, na př. hřbetem, lesem, a je-li nutno, oběma praporům dát dělostřelectvo. Tento případ bude celkem výjimečný.

Prakticky tedy zbývají v tom případě, že oba prapory potřebují podporu současně, řešení A) 1 a A) 2 jako nejběžnější. Pro které řešení se rozhodnout? Tato otázka je důležitá zvláště v útoku.

S hlediska taktického není vlastně útok obou praporů dostatečně dotován, neboť kalkulačním podkladem pro útoky s hlediska taktického je požadavek, aby prapor měl alespoň tolik dělostřelectva přímé podpory, aby pokrylo svou umlčovací palbou alespoň cíle 1. sledu nepřátelského, na nějž prapor právě útočí. Bylo by tedy nutno dát nejméně 1 oddíl pro každý prapor (čelní výkonnost oddílu se přibližně kryje s pásmem praporu v útočných akcích). Poněvadž dva oddíly nemáme, zdá se s hlediska taktického výhodnější řešení 1), pokud běží o splnění zásady soustředit prostředky na důležitější směr, ovšem zato neplníme požadavek včasnosti a stálosti paleb přímé podpory pro druhý prapor.

Ve skutečnosti bude všeobecně spád boje na budoucích bojištích rychlý, a to hlavně vlivem útočné vozby, která celkem uspíší postup té pěchotě, která jí disponuje. Je jasné, že v takové situaci velitelé baterií přímé podpory ať v útoku nebo v obraně objeví cíle, na něž volat soustředění celého oddílu znamenalo by ztrátu času nebo dokonce vhodné doby působení. Ostatně k soustředění oddílu je potřeba času — a za ten čas v daném případě možno předvídat, že se situace úplně změní. Možno tedy udělat závěr, že v bojích, za nichž je očekáván rychlý spád boje, budou palby přímé podpory odpovídat situaci jen tehdy, bude-li možno rozdělit palby oddílu na rychlé palby baterií buď předem připravené nebo aplikované podle okamžité situace do té doby, než bude možno zase soustředit palby celého oddílu. Tyto palby baterií nutno připravit tím, že určíme předem bateriím pásma působnosti a určíme množství střeliva, které smějí spotřebovat.

Je-li nutné v podobném případě dát oběma praporům palby přímé podpory včasné a stále, třeba s méně mohutné (včasnost a rychlost může někdy nahradit i mohutnost), bude výhodnější řešení A, 2).

Proti tomuto řešení je ovšem námitka s hlediska taktického, že je to rozptylování prostředků. Státy, které nemají mnoho dělostřelectva, ale budou chtít přesto uchránit svá vojska před zbytečně velkými ztrátami, budou musít na pomocných směrech upustit od požadavku mohutnosti a budou patrně z důvodů ekonomie plnit alespoň požadavek stálosti a včasnosti paleb přímé podpory.

Po těchto úvahách se zdá nejvýhodnějším řešení B, t. j. rozhodnout se pro dílčí útoky. Dílčí útoky mají nevýhodu, že je nelze konat v každém terénu, mimoto nepřítel může postupně soustředit své dělostřelecké prostředky na útočníka; zato mají zase výhodu v tom, že zbraně posunutého praporu mohou často účinně pomáhat útoku druhého praporu a že morálka nepřítele je ztrátou terénu otřesena, takže útok druhého praporu může být snazší.

Dílčími útoky při slabém dělostřelectvu si tedy zajišťujeme všechny výhody s hlediska taktiky, pěchoty i dělostřelectva, a proto tento způsob nejlépe vyhovuje, i když jeho konáním ztrácíme čas. Ztráta času je zde nahrazena ušetřením vojska a jistotou, že útok je dělostřelecky zajištěn.

Není-li vůbec dostatek dělostřelectva, je lépe útočit za noci, v pokrytém terénu nebo s dýmem. Ostatně se zdá, že situace sama často změní způsoby A, 1 a 2 ve způsob B, neboť prapor nedostatečně podporovaný bude zastaven a jeho zastávka často donutí i podporovaný prapor k zastávce do té doby, než se zase jeho sousedé připojí, aby mu kryli boky, neboť právě nedostatek děl nedovolí zajistit mu boky dělovou palbou.

Rozhodnutí není snadné a nelze dát návod, který by řešil všechny situace, nutno uvažovat vždy o terénu, nepříteli, o hodnotě jeho odporu a ostatních vlivech, působících na rozhodnutí.

Udělá-li si však velitel, jenž rozhoduje o způsobu, jak podporovat dvě taktické jednotky pěchoty jednou taktickou jednotkou dělostřelectva, představu o tom, co čeká jeho jednotky při provádění toho nebo onoho řešení, jistě tato představa usnadní jeho rozhodování. Jedno je nesporné:

Nedostatek dělostřelectva zaplatí pěchota vždy svou krví.